

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: „ 9.— „ „ 4.50 „

Főszerkesztő:
Dr. VARGA LAJOS.
Felelős szerkesztő:
SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

A lisszaboni ravatal.

A portugálok országát borzalmasabb földrengés rázza, mintaminő már egyszer a Tájó párijának székvárosát rombadöntötte. Beteg, súlyos beteg az egész ország, amely mint egy lázas deliriumában rémtettre ragadtatta magát: megölte királyát és trónjának örökösét. A reszkető, véres földön igyeksenek újra felállítani a meggingott trónust és új királyt is ültettek reája, a meggyilkolt uralkodó ifjabbik fia személyében. De nagy kérdés, ha vajon sikerülni fog-e a királyi irónszék fenntartása a forrongó országban, amelyben egyre jobban tért hódít a párt, amely az aranyos trón helyére az egyszerű köztársasági elnöki széket akarja tenni.

A lisszaboni gyilkosság valóban gyászos modern király-tragédia. Mert rugója a legmodernebb tragédiák indi ó oka: a pénz. Ha Portugáliának pénze van, ha nem kénytelen már évek előtt csődöt mondani, — a szegény Carlos és fia ép bőrrel tértek volna haza a végzetes sáakocsizásból. Akkor nem érezte volna meg oly nagyon az állam pénztár és az adózók zsebe, hogy Károly király oly mélyen nyulkált bele, hogy felesége és édesanyja selyem-

ruháit kifizethesse. Mert nagyon szerették a selyem suhogá-át a lisszaboni királyi nők, akiknek a gyönyörűségöltözékeik árát egy fizette meg a király, akárcsak egy tönkrement börzianer a felesége fényűzését. Külömbőség az, hogy a játékos rendesen maga durrantja magát föbe; a tönkrement felséges hazardőr helyett a gyilkolást elvégezte más.

S mintha a fagy, amelyet a lisszaboni ravatalok arasztanak maguk körül; mintha a holttestek hidege röpülne végig a királyi palotákban; olyan sáppadt, didergő megdobbenés lesz urrá mindentelét a trónok körül.

Ahová a szegény emberek, a köznapság alacsony robotosai epedő sóhajjal néznek föl: onnan most szinte irigykedve néznek föl: onnan most szinte irigykedve néznek a nyomoruság bátorságosabb kunyhóira. Valóban: királyi termek falára súlyos tanuságokat irt föl véres ujjával a lisszaboni tragédia. Borzalmasan elrettenő példa ez — azok számára, akik ma is erőszakal akarják föntartani zsarnoki uralmukat.

Portugáliát az erőszak alkotmányától megfosztotta, parlamentjét szétkergették, önkormányzati testületeit kinevezett bizottságokkal éppen most akarták pótolni — amikor

egyszerre eldőrdült az Arzenál-utcai sortüz. Meghalt a diktátor s golvóktól átlukasztott teste megjelenik a koronás hálószobákban; s néma ajkai borzalmas intést sutognak a népjogok elkobzásáról, az adózó népkizsákmányolásáról.

A lisszaboni vérfürdőből emelkedik ki a tanuság, hogy a dinasztia érdeke a nemzetek érdekével közös; a trón hatalma, fénye, virulása a népszabadság, népjólét nélkül el nem képzelhető. Nem először kapják ezt a borzalmas leckét az uralkodók; nagyrésben tőlük függ, hogy — utoljára kapják.

Aehrenthal és a magyar parlament.

Interpelláció a Házban.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 4.

Náday Lajos elnököl az ülésen.

A jegyzőkönyvhitelítése után

Az elnök jelenti, hogy Barta Ödön sürgős interpellációt jelentett be a külügyminiszternek az osztrák delegációban tett kijelentései tárgyában. (Helyeslés.) Az elnök erre megadta az engedélyt.

Ezután elfogadják harmadszori olvasásban az adóreformról és a nemzetközi postaegyezményről szóló javaslatot.

Ehibázott dolgok.

— A „Debreczen“ eredeti tárcája. —

Írta: **Ádám Éva.**

Két jóságos, öregedő, kedves néniről szölok, akinek öröme, ha virágot ontóznak a kertben s akik összezázkódnak, ha a lehullott falevél megkoppantja az ablakot.

Ott az ablakon belül van egy kis asztal. Rajta ezertéfe régi csoda. Legfelül az álmoskonyv és a kártya. Jobban érdekli ez őket mindennél. Aki ért ezekhez, annak sokat megjósolnak a királyok és ászok.

— Mondom, hogy ez a zöldkirály...

— Ez a járásbíró, — szölt közbe a másik.

— Miért ne lehetne a dologból valami. Husz-harminc év előtt az eljegyzés kitűzött napon veszték össze...

— Azóta sokszor kibékültünk, — szölt álmodozva amaz. Nem is ellenkezém, ha az Isten is ugy rendelte. De mit szólnak az emberek?

És ezen ugy fenakadt a jó lélek. Érezték, hogy nagy dolog, ha az emberek nyelve pörögni kezd. A két néni se kije se volt egymásnak. Csak ugy valamikor sok év előtt véletlenül egy udvaron vettek lakást. Később összekerültek, közös lakást vettek s többé el se hagyták egymást. Oly meghíten éltek, hogy ha sokáig hallgattak és egyszer

megszöaltak, ugyanegy volt a gondolatuk. Értették egymást.

— Jo volna, — kezdte az egyik.

— Hiszen nincs is messze...

Vajjon mennyi a jegy ára?

— De hatha megtudják?

— A szomszédéknak is hogy megjövendölte, hogy káuk lesz...

— Az igaz... el is pusztult a tarka borju.

Ebből nagyon kevesen tudták volna kitalálni, hogy miről is elmélkedik a két öreg. Azért megmondjuk, hogy a szomszéd városkában egy cirkusz ütött szállást. Ott volt egy csodaleány, aki külön fizetségért hajmeresz jóslatokat mondott. Másoknak meg oly egyszerű jóvendöléseket tett, hogy majd kiugro tak bőrukból az emberek.

Hát ide szeretett volna jönni a két öreg. Mert a szívuükben volt még élet és nem voltak oly oregek, mint amilyeneknek tartotta őket a világ.

Naivak voltak és kissé komikusak. De jók és isenfélők. Valami levendulaszagos ódsóság áradt rölük. Tulságosan ideálisak és becsületesek voltak. Ma már könnyen dobálóznak a szavaikkal. Nekik sértette a tüüket, ha férfi azt mondta egy nőnek: maga.

A kegyed szót szerették. De egymást magázták. Az más. És akik magázzák egymást, nem vesznek oly könnyen össze, mint a tegezödő asszony népek.

Tehát utra készült a két öreg ifju nő. Oly titokzatosan csinálták a dolgot, hogy észre kellett vennie mindenkinek.

— Hová mehetnek ezek? — tudakolták egymástól.

Az allomásan azon tanakodott a két nő, hogy női szakaszba szálljanak-e, mivel a félréné mindig azon urak s ha összetalálkoznak: vége! Borzasztó pletyka asszony.

Tehát nem-dobányzóba mennek. És majd visszatérőreodtak az ajtóból.

A gavallérjuk ült ott bent.

— Kegyedék is utaznak? Mily szerencse? És mily rendkívüli eset kegyedéket vonaton latni! Nagy dolog lehet, amiért elhagyták kedves otthonukat...

— Igen... valóban... nem reméltük, hogy ismerőssel utazunk, — felelték ok zavartan és ugy érezték, kárbavesztett az utazás, most már aligha mehetnek a csodaleányhoz.

Megérkeztek, füttyöl a vonat.

— Valamiben nem lehetek szolgálatakra kegyedéknak, kérdezte a férfi. Elfogadhatják tőlem...

— Ugy is sokat bajlódnak velünk az emberek, pedig azóta sok esztendő mult el, szölt pirulva a fiatalabbik öreg.

A férfi megértette, de má-ról beszélt.

— Mi járatban vannak, ha szabad kérdeznem?

— Bevásárolunk egyet-mást...

Elnök javasolja, hogy a delegáció tartama alatt a Ház üléseit napolja el. Időközben csak formális ülések lesznek; főrendi üzenetek átvétele, továbbá a legközelebbi ülés napirendjének megállapítása végett. (Helyeslés.)

A Ház így határoz.

Barta Ödön azt remélte, hogy a miniszterelnök alkalmat ad Aehrenthal kijelentésének visszautasítására. Sajnája, hogy a miniszterelnök nincs itt. Aehrenthal legutóbb az osztrák delegációban a kiegyezés közjogi részéről szót és a Reichseinek tanát fedezte fel a kiegyezésben.

A külügyminiszter nem műkedvelő és nem előkelő idegen. Szerve a magyar állam kormányzatának, azon, soha eléggé el nem ítélt viszonynál fogva, amelyben Magyarország és Ausztria tényleg van. Ezerszer tiltakoztunk a „Reichseinek“-tana ellen. Nemrég egy osztrák miniszter a felségjogokról mondott abszolútus véleményét. Ez akkor itt nagy vitát kellett és a jelen kormány egyik tagja figyelmeztette erős szavakkal az akkori kormányt kötelelességeire. Tudjuk, hogy minden kiegyezés — sajnos — kétértelműségekkel jár. De a kétértelműségeknek tápot adni hivatalos helyről egyenesen bűn (helyes, ugy van). Körbernek, egy idegen állam miniszterének véleménye felett akár napirendre is térhetünk. De a külügyminiszter az ország közjogi funkcionáriusa, aki ezer alkalmat talál tikos vágyai kielégítésére. Ez egyenes atentátum nemzeti önállóságunk ellen.

Egy hang: Meg kell buktatni a külügyminisztert.

Barta Ödön: Meg van róla győződve, hogy az illetékes delegáció alkalmat talál a vád visszautasítására. De nem vagyok híve a delegáció intézményének. Az ottani állásfoglalás sokkal kisebb jelentőségű, mintha a magyar parlament és a kormány utasítja vissza Aehrenthal közjogellenes álláspontját. Ismereti a külügyminiszter inkriminált cikkeket. Meghamisítja ez a hatvanhetes törvényeket.

— Szóval elődei nyomán halad — kiáltják közbe.

Barta Ödön: Minden szerződésünk az „Einheit“ negációját tartalmazza. Kereskedelmi külügyi képviselőinkhez éppen semmi köze a külügyminiszternek. A szerződések ratifikációja nem a felség, hanem a magyar törvényhozás joga. Ezt a jogot nem lehet átjá szani illetékelen helyre. Arra, hogy a szerződések kü ön írjuk alá, kicsinyes és méltatlan meggyezése van a külügyminiszternek. A magyar állam képviselőit egyszerű referenseknek tünteti fel. Ez ürhetetlen Magyarország pénztárából is fizetést élvező minisztertől. Annak kijelentésével pedig, hogy

a külügyminiszter nem tud elképzelni külön vámtérsületet, azt jelenti...

— Hogy egy számár!

Barta Ödön: Azt is jelenthetné, de csak azt mondom, azt jelenti, hogy önállóságunkat azyrémnek tartja.

Nagyon szeretne volna minderről az illetékes fórum kijelentéseit hallani. Ismétli, sajnálja, hogy nincs jelen a miniszterelnök.

Kérdi, hogy a külügyminiszternek Magyarország ellen irányuló nyilatkozataival szemben mily módon szándékozik a magyar kormány meggátolni hasonló támadásokat. (Zajos helyeslés és taps.)

Elnök: Ki fog adni a miniszterelnöknek.

Egy hang: Majd három hónap múlva válaszol.

Elnök: Mielőtt az ülést bezárnám, rendre utasítom Somogyi Aladárt imparlamentáris kifejezéséért.

Ugron Gábor: Én mondtam azt, hogy számár.

Somogyi Aladár: Én is mondtam.

Elnök: Akkor Ugron képviselő urat is rendreutasi om.

A jegyzőkönyv hitelesítése után az ülés véget ért.

Városháza és vármegye.

Közigazgatási bizottság ülése. A város közigazgatási bizottsága ma délután 3 órakor Weszprémy Zoltán főispán elnökelete alatt ülést tart a városháza kistanács-termében.

Ajánlat házvételre. A Pelbart-testvérek már egy ízben felajánlották a városnak megvételre Bethlen uca 13. számú házukat 60,000 koronáért. A város azonban elutasította az ajánlatot. A tulajdonosok tegnap újból felajánlották a házastelküket a városnak, most már 50,000 koronáért. Az ajánlatot kiadják a jog- és pénzügyi bizottságnak.

Segély tenyészlő kiállításra. A debreceni gazdasági egyesület tenyészlő kiállítást akar rendezni Debrecenben s a kiállítás céljaira 450 koronát kér a várostól. A kérelem felett a tanács legközelebbi ülésén fog dönteni.

Utkipítés. A kereskedelemügyi miniszter a debrecen-sámsón-nyiradonyi törvényhatósági u 2-9 szakaszának kiépítésére 97 ezer koronát szavazott meg.

A homokkerti gyűlése. A homokkerti lakosok e hó 7-én gyűlést tartanak a városháza nagy tanács-termében, melyen a Homokkerti ügyével fognak foglalkozni.

— Ah! Igen? — szólal meg a hátuk mögött egy éles, vékony asszonyi hang.

A bérlőné volt. Kezdte:

— Láttam, láttam. Hát persze a női szakaszba nem jöhet frfi. Azt... meg aztán... tehát vásárolnak no, no... persze.

És szemtelen arckifejéssel nézett rájuk a bérlőné. Zavarban voltak. A két nő jelezni akarván, hogy felreértés van, elbucsu-zott és ketten elindultak.

— No, no... tőlem ne titkoljanak semmit, — kiáltott utánuk jóakaratonak látszó rosszakarattal a bérlőné.

A két nő meg volt semmisülve.

— Megálmodtam, — kérdezte az egyik.

— Most már vásárolnunk is kell valamit a látszat kedvéért.

A világeért sem mertek volna a cirkusz tájkára menni. Az arra szánt pénzzel be-léptek egy boltba. És vásároltak vastag, me-leg hárász strimfliket, piros és kékszinűt. És reszelőt és sok más furcsaságot, amire nem is volt szükségük, de ha már beleestek a vásárba!

Jó nagy csomagjuk gyűlt össze. A kis kereskedő inaska — sokan voltak a boltban — alig jutott ki, hogy a kocsi-ra föl-tegye.

Különbten siettek a vasúthoz, ma még oly szerencsélének lesznek, hogy lekésnek! Tényleg az utolsó pillanatban érkeztek és

siettökben másnak a csomagját kapták fel a váróteremben.

De nem késtek le. Most már a női szakaszba mentek. Persze ott volt a bérlőné. Hegyes hangon szólt:

— Lám, lám, vásároltak... hm, hm...

— Bizony sok mindenre van most szükségünk, felelték a nők fontoskodva. A régi stafiung helyeit más kell. Az embert el-hagyja a ruha is, éppen, mint az ifjusága. Aztán egyikét meglepetést is vettünk a jó embereinknek.

— Mutassa lelkem, — kérdé a bérlőné — hisz ráérük hazaig. Tudom uri az izlésük, a járásbíró is...

— De titokban szeretnék tartani a meglepetést. Kérjük, ne beszélje el, ha több pénzünk volna, többet is vettünk volna. Bontsa ki lelkem ott van a csomag, addig mi egy kis barackot veszünk; itt oly szépeket szoktak árulni.

És elmentek, hogy az állomáson barackot vegyenek. Annak a magva kitűnő orvos-ság. Hadd nézze hát a bérlőné addig azokat a karisnyákat, reszelőket. Legalább látja a szemével, hogy azért jártak a városban s nem indit valami pletykát.

A bérlőné pedig szinte reszketett a kíváncsiságtól, hogy mit vásárolt a két nő.

Kibontotta a csomagot. És nem tudott hová lenni az ámulattól.

A városi tisztviselők érdekében.

Országos mozgalom készül.

A városok helyzetének könnyítése.

— február 5.

(Saját tudósítónktól.) A városok és a városi tisztviselők érdekében eléggé nem méltányolható, jelentőségteljes lépésre határozta el magát. Bácsbodrog vármegye és Zombor város ezidőszerinti főispánja, Fernbach Károly. Fernbach ugyanis felterjesztést intézett a kormányhoz a városok terheinek legalább részben való könnyítése tárgyában és a városok tisztviselői fizetésének állami segítség útján való alapos rendezése céljából.

Fernbach főispán egyszersmind átíratot is intézett az ország összes főispánjaihoz és törvényhatóságaihoz, hogy az általa propagált eszmét a főispánok és a törvényhatósági városok országos képviselői tegyék magukévá s annak idején egyesülve küldöttségileg nyujtsanak át egy közösen megállapított felíratot a kormánytagjainak, hogy azok viszont a képviselőház elé terjesszék.

Ez a mozgalom éppen kapóra jött a városoknak, amelyek jelenleg igen nehéz anyagi körülmények között állnak. Legnagyobb részük már ugyszólván elmerültek a kölcsönökben, polgárságukat kénytelenek tulterhelni és tisztviselőiket nem tudják tisztességes javadalmazásban részesíteni.

Az átírat tegnap érkezett meg Weszprémy Zoltán főispánhoz és szövege a következőképen hangzik:

„Nézetem szerint az ügynek helyes és sikeres megoldása akként történhetne, ha az 1904. évi X. és XI. törvényeknek hatálya a városi tisztviselőkre is kiterjesztetnék, igen, alapítassanak meg javadalmaik oly mértékben, mint az állami tisztviselőké, továbbá osztassanak be fizetési osztályokba és fokozatokba, hogy ha már az előleptetés lehetősége ki is van zárva, a hosszú és hü-

Sikoltva rohant a nők elibe.

— Gratulálok! Gratulálok! Minő kedvesség, minő figyelem... és még a monogrammot is mind-nbe belevarratta... na, a járásbíró ur se kapott ily szép holmit...

És szedte, vette, rakta, rendezte a monogrammos holmit a bérlőné...

A két öreg kisasszony sikoltozott:

— Jézusom! De kérem... ez tévedés, biztosítom... csak nem veszek...

És tágra nyitott szemekkel nézte a két nő a nekik idegen csomag tartalmát, mely saját ügyeilségük folytán került hozzájuk, hogy tonkre tegye két szelid kicsi nő hirtét. Hiszen a csomagban férfi ruhájába tartozó mindenféle voltak, egytől-egyig átkos véletlen folytán a szoban levő gavallér monogrammjával.

Ki tudja, kinek készült! És ez a csörgő nyelvű bérlőné most világgá kürtöli, hogy ezeket ők rendelték.

Borzalom, az izgatottságtól remegve érkeztek haza a kicsi öregek és rögtön vetni kezdték a kártyát, hogy vajjon mit jelent a csomagcserzés?

Egész szenzáció volt ez kicsiny életükben és haláluk órájáig bes éltek mindenkinek, hogy e miatt esett a kutba a második házasság is. Meg hogy a bérlőné pletykálni kezdett s elromlott a do og...

szolgálat legalább anyagilag némi jutalmat nyerhessen.

Mint hogy pedig a tisztviselők helyzetének javítása immár elodázhatatlan szükségét képez, a törvényhatósági városok pedig ez idő szerint a tisztviselők illetményeinek megkivánt gyökeres rendezéséhez szükséges fedezettel nem rendelkeznek, üdvös és célszerű volna az, ha a törvényhatósági városok terhein könnyítendő, az általuk teljesített állami teendőikért kilátásba helyezték kárpótlás terhére tisztviselők fizetésének rendezésére már a jövő évtől kezdve az állami költségvetés terhére felvételnek oly összeg, melyből tisztviselők illetményeit a mai követelményeknek megfelelően rendezze ik.

Ezen első sorban is legégetőbb kérdés jlyetén megoldása esetén lennének a városokat és különösen anyagi érdekeiket s ebből kifolyólag létfenntartásukat mélyen érintő kérdések törvényhozásilag megálapítandók és ezen esetben a közigazgatás keretébe beillesztett, de tényleg oda alig tartozó állami teendők terheitől a városi törvényhatóságok felmentendők, vagy eikerülhe ellen szűk-ég esetén ezen teendők teljesítéséért az állam által megfelelőképp kártalanítandók, amely összeg úgy lenne megadandó, hogy a városok abból tisztviselők fizetését tartoznának gyökeresen és véglegesen rendezni.

Mert életerős fejlődésre csakis oly közélet számíthat, csakis az felelhet meg fontos és nemes hivatásának, mely a fejlődéshez szükséges eszközökkel kellőképp rendelkezik s nem kénytelen a polgárok áldozatkészségét kiaknázva azok vállaira folyton fokozódó s már ma is elviselhetetlen terheket hárítani.

Királygyilkosság Portugáliában.

Az új minisztérium.

Tömeges letartóztatások.

— február 5.

A lisszaboni királygyilkosság egyelőre minden eseményt háttérbe szorított. A világ figyelme Portugália felé van irányítva. Egyelőre egyáltalában semmit sem lehet tudni, hogyan fognak kialakulni az ügyek. A király és a trónörökös holtmerven fekszenek a ravatalon, de hogy az abszolutizmus bele van-e folytva a király és a trónörökös véérébe, az még igen kérdéses. A spanyol forrásból eredő ama hírek, amelyek arról szólnak, hogy az egész ország fel van háborodva a merényleten és sorakozik a kormány és a királyi család védelmére, egyelőre nagyon is ellenőrizhetetlenek. Az új király már elfoglalta apja trónját és első tette volt, hogy proklamációt intézett népéhez, melyben esküvel ígéri, hogy tiszteletben tartja a királyság integritását és megvédi az alkotmányt.

Az ország hangulatáról igen gyér jelentések érkeznek, melyekből az általános helyzetre csak következtetni lehet. A spanyol forrásból eredő táviratok ma is riasztó híreket röpitenek világgá. Megbízhatóságukhoz azonban szó fér, mert a lefolyt válság alatt igen kéteseknek bizonyultak.

Spanyol forrásból érdekelnek azok a hírek is, melyek jelentik, hogy Oportóban, mely eddig is az elégedetlenség főfészke volt, kikiáltották a köztársaságot. A köztársasági párt, melyet azzal vádolnak, hogy része van a királygyilkosságban, tiltakozik ez ellen a vád ellen.

A király gyilkosáról a következő újabb híreink a következők:

Az új minisztérium.

Lisszabon, február 4. Francó állása a merénylet után tarthatatlanná vált. A merénylet előtt Francót a rend fentartására irányuló munkájában a közvélemény támogatta, de a király és a trónörökös meggyilkolása mindent megváltoztatott. Hatalmas hazafias mozgalom támogatja a Ferreira Amaral kabinetjének megalakulását, aki maga ebben a pereben indul a királyi palotába, miután az éj folyamán a monarchista pártok vezető férfiival tanácskozott.

Lisszabon, február 4. A minisztérium a következőképpen alakult meg: Ferreira Amaral — miniszterelnök és belügyminiszter, Moreira Junior — vallás- és közoktatásügy, Casmos Henriques — igazságügy, Castilho — tengerészetügy, Bratlandes gróf — közmunkaügy, Matia Lumez — hadügy, Venceslau Lima — külügy.

London, február 4. A Lisszabonból ma ideérkezett hírek közül az tűnik ki, hogy további zavargások sem a fővársban, sem a vidéken nem fordultak elő. A spanyol tarmányokból Madridba érkezett menekültek ugyan azt állítják, hogy Oportóban valószínűleg kitört a forradalom, de egyenesen Lisszabonból eredő híradások azt alaptalan és fantasztikus jelentésnek minősítik. A spanyol határon az összes utasokat kikutatják és az egész határszéli forgalmat a legszigorúbban ellenőrzik.

A ravatalon.

London, február 4. Lisszabonból jelentik: Carlos király és a portugál trónörökös holttestét vasárnap bebalzsamozták és V. Petro történelmi nevezetességű halottasszobájában felravatalozták. Amália királyné és Mánuel király állandóan a holttestek mellett őrködtek és vasárnap csak késő este lehetett őket ravenni, hogy a ravatalt elhagyva nyugalomra térjenek. A két díszravatal közt ezüst karos gyertyatartóktól körülvéve ébenfából és ezüsből alkotott feszület áll. Carlos király holtteste tábornoki, a trónörökös holtteste pedig ulánus egyenruhába van felöltözve.

Madrid, február 4. Maura miniszterelnök ma éjjel visszatért Madridba. A király még néhány napig Sevillában marad. Hivatalos körökben biztosítanak felé, hogy bizonyítékok merültek fel arra nézve, hogy a lisszaboni királygyilkosság politikai összeesküvésnek a következménye volt, mely összeesküvésnek az volt a célja, hogy a dinasztíát megsemmisítsék.

Minden osendes.

Madrid, február 4. Lisszabonból jelentik: A város teljesen nyugodt. Az élet rendezes medrében folyik, csak a kávéházakat kötelezték arra, hogy este tíz órákor bezárjanak. Az utcákon éjjel katonai őrsapatok járnak. A királyi palotát nagyszámú katonaság őrzi. A király és a trónörökös holtteste a kastély kápolnájában nyugszik a ravatalon. A temetés szombaton lesz.

Berlin, február 4. Madridból jelentik: Az udvari gyász itt 21 napig, Portugáliában pedig négy hónapig fog tartani. Számos portugál család Spanyolországba menekült.

Lisszabon, február 4. Madridból jelentik: Egy itteni távirati ügynökség azt a hírt kapta, hogy Lisszabon utcáin még folyton lövöldöznek és még egyre óriási számban eszközölnék letartóztatásokat.

Gyógyul a király.

Lisszabon, február 4. II. Mánuel király sebe gyógyulóban van. Állapota napról-napra javul. A haladó párt bizottsága sajnálatát kifejezte a merénylet fölött és kijelentette, hogy az új kormányt támogatja, ha a politikai száműzötteknek visszaadja a szabadságát és visszavon minden szabadsággellenes intézkedést.

Színház.

MŰSOR:

Szerdán: Varázskeringő operette „B” bérletben.

Csütörtökön: Jean Jeanette A rokkant huszár népszínmű „C” bérletben.

Pénteken: Rang és mód színmű „A” bérletben.

Szombaton: Nap és Hold operette „B” bérletben.

Vasárnap délután: Cserelányok operette bérletszünetben.

Vasárnap este: Milliárdos kisasszony operette kis bérletben.

Hétfőn: Virágos csónak színmű „C” bérletben.

* **Nap és Hold.** Lecoqu soha el nem évülhető, hatalmas zenéjű operettje került színpadra tegnap este igen szabatosan, gondosan rendezett előadásban. Lónay Piroška énekelte Zilahyné helyett Manola szerepét, igen szépen, pompás diszpozíció mellett. A többi nőszerepeket Zsigmond Anna és Fehér Olga látták el szép sikerrel. Művészi alakítás volt Polgár Sándor Kalabárásza, Horváth Kálmán, Boda Ferenc járultak hozzá még a jó előadáshoz, melynek megisméltése kívánatos lenne. A karok — melyekre jelentős feladat hárult — működésükkel feltétlen dícséretre tették magukat érdemessé, ugyszintén Martonfalvy karmester, aki művészi izléssel vezényelte a zenekart.

* **Varázskeringő** tizedik előadása lesz ma Franci szerepében Lónay Piroskával.

* **Rokkant huszár.** Csütörtökön került színpadra Szigligeti Ede kitűnő népszínműve, melyet a múlt héten elevenítettek fel a fővárosban. A népszínmű előadása iránt óriási érdeklődés mutatkozik a közönség körében. A főszerepet Zilahyné, Báthory, Szabó Irma, Horváth Kálmán, Szakács, Tallián, Bérozy adják.

VILLAMOS SZÍNHÁZ.

Az Uranus mai új műsora. 1. Az utolsó nadrág. (Bűvölés.) — 2. Ellenséges fiúk. (Dráma.) — 3. A határozékú gyermek. (Tanulságos) — 4. Ma érkező újdonság. — 5. Ma érkező újdonság. — 6. Műsoron kívül. — 7. A londoni nagy allatsert. (Tanulságos eredeti főlvetel.) Műsorváltozás fentartva. Előadások kezdete este 6, 7, 8 és 9 órákor. Helyárak mint rendesen.

Antal és Verona, a két szelhamos.

A zsebelés művészei.

A rendőrség internalta őket.

— február 5.

(Saját tudósítónktól.) Antal és Verona, a két szelhamos, teljes nevükön Barbus Antal és Farkas Verona a zsebelés művészetét űzték. Ismert, veszedelmes alakjai egy a főváros, mint a vidék rendőrségeinek, melyek, mint veszedelmes zsebtolvajokat ismerik a két jeles firmát. Tegnap aztán véletlenül mind a ketten horogra akadtak Debrecenben, éppen mikor hozzá akartak kezdeni munkájukhoz.

Barbus Antal Budapestre való és már nagyon sok ízben volt büntetve zsebtolvajlásért. Barbus állandóan két munkakönyvvvel járt, az egyik a saját, a másik egy rekona nevére volt kiallítva, hogy ezek segítségével könnyebben hajthassa végre üzemeit és eltereltesse magáról a rendőrség figyelmét.

Tegnap este érkezett Debrecenbe és egyik külső szállásadónál bált meg. A rendőrség azonban neszét vette Barbus megérkezésének, kinyomozta és azonnal le is tartóztatta. Dr. Komlóssy Pál rendőrfogal-

mazó vette vallatásra és kihallgatása után elítélte tizenöt napi fogházra, melynek leülése után el fogják Debrecenből toloncolni.

A másik elfogott szélhámós Farkas Verona. Valóságos művésze a zsebelésnek. Két hamis neve van, melyeket felváltva használ. Verona a lókupecok és sertéskereskedők iránt viseltetik szimpátiával s a ló és sertés-vásárokat keresi fel nagy előszeretettel, ahol nagy tere van a zsebelésnek.

Tegnap is eljött szerencsét próbálni, de rajtavesztett, mert lefűlelte a rendőség, melynek albuma néhány éve őrzí Farkas Verona aroképét, mert Verona jó régen űzi mesterségét. Az óriási praxiszis folytan a keze valósággal átalakult a zsebtolvajláshoz. Hosszu ideges ujjai, végtelenül érzékenyek s elég a kis zsemet zsebnék csak az érintése ahhoz, hogy megtudja, mi és mennyi van az illető zsebben.

A rendőség még tegnap este eltoloncoltatta Farkas Veronát, akinek ezek szerint debreceni vendégszereplése, sok duzzadt zseb öröme befagyott.

Székely Imre ismét a vádlottak padján.

A rágalmozás következménye.

Esküdtzéki tárgyalás.

— február 5.

(Saját tudósítónktól.) 1906. év november havában egy cikk jelent meg a Debreceni Reggeli Ujságban, amely cikk rosszakaratu vádakkal illette Márton Imrét. És ezt a cikket gyors egymásutánban több is követte, mely cikkek tendenciózusan Márton Imre mint a függetlenségi párt elnöke és Debrecen város törvényhatósági bizottsági tagját támadták, őt mint magánembert is sértették.

E cikkek miatt aztán Márton Imre bünvádi feljelentést tett Székely Imre a D. R. U. szerkesztője, mint a cikkek szerzője ellen s az ezzel a feljelentéssel megindult sajtópört a tegnap délelőtt kezdődő esküdtzéki főtárgyaláson vette bírálathoz a debreceni törvényszék esküdtbíró-sága.

Az inkriminált cikk állítása szerint Márton Imre arra használta fel pártelnöki állását, törvényhatósági bizottsági tagságát, hogy a városi nyomda vállalatot a Debrecen című lap kiadására presszionálja s így a városi nyomda már 10,000 koronát fizetett rá a lapra.

Pedig a dolog így állott:

Az 1904. év első napján Székely Imre lett a Debrecen kiadója. Mint ilyen a lapot a városi nyomdánál nyomatta. A nyomtatás költségeit pedig nem fizette pontosan, úgy hogy 1904 április 17-én már 2089 koronával tartozott a városi nyomdának. A nyomda ekkor beszüntette a hitelt és nem akarta a lapot tovább nyomtatni. De másnap meg egyezett a nyomda Székelyvel s hajlandó volt a lapot tovább is nyomtatni, de csak úgy, ha az naptól kezdve az összes bevételek a nyomda pénztárába folynak be.

Ily módon aztán a bevételek fedezték volna a nyomdaköltséget, a kiadásokat és a fent maradó összeget a 2089 koronás adósság törlesztésére fordították volna.

A nyomda tehát vállalta a

pénztárnoki állását is, aki kezeli a pénzt, de sem a nyereséget, sem a veszteséget nem élvezte, nem viselte. Mert természetesen, hogy az esetleges haszon Székely Imrét illette volna meg.

De ezt a megállapodást a nyomda nem kizárólag Székely Imrével, hanem annak időközben társává lett Lóránt Józseffel is kötötte, úgy hogy április 17-től Székely és Lóránt voltak kiadók s így a nyeresévesztés részesei is; míg a 2089 koronás adósság, amely csak Székelyt terhelte, az esetleges nyereségből lett volna fedezve.

Történt aztán, hogy az 1904. év utolsó napjával a bevételek nem hogy fedezték volna a kiadásokat, hanem oly csekélyek voltak, hogy a társkiadók számláját akkor már 10,629 korona nyomdai költséggel kellett megterhelni. Ebből az összegből 2089 korona Székely adóssága volt, az azon felüli részt pedig Lóránt Józseffel egyetemlegesen kellett volna, hogy megfizessék.

Ekkora kiegyenlítésen számla kifizetése után természetesen nem hitelezhetett tovább a nyomda s így Székely és Lóránt megszűntek a Debrecen kiadói s egyben szerkesztői is lenni. A Debrecen 1905 január elsejétől más nyomdában nyomatták, más ember lett annak szerkesztője is.

Az esküdtzéki tárgyalásról egyébként tudósítónk a következőket írja:

Tegnap, kedden, február 4-én fél tíz órakor nyitotta meg az esküdtzéki tárgyalást Oláh Miklós főtárgyalási elnök. Az esküdtök névsorát olvasta fel először, majd a vádlottat, Székely Imrét hallgatta ki az általános kérdésekre.

Az esküdtzék megalakítása.

A 12 esküdt és a két pótesküdt kisorsolása előtt dr. Körössi Kálmán a főmagánvádló képviselője kéri, hogy dr. Szöllős Dezső, az egyik esküdt érdekeltségét állapítsa meg a törvényszék.

Körössi dr. ezen kérelme két kijelentést provokált. Az egyiket Szöllős Dezső dr. tette, aki nem tartotta magát érdekeltnek; a másik felszólaló a vádlott védője dr. Révi Nándor volt, aki azt vitatta, hogy ilyen formán majd minden esküdt érdekelve van, mert nagyrésztük tagja a függetlenségi pártnak.

Dacára e felszólalásoknak a törvényszék megállapította Szöllős dr. érdekeltségét, mire utóbbi eltávozott a teremből. Az esküdtök kisorsolását kezdték meg ezután, melynek eredményeként az esküdtzék a következőleg alakult meg:

Rendes esküdtök: Luczi Mihály, Alföldy Károly, Kovács János, Blaskovics Mihály, Domján Imre, Katona József, Kovács István, Nagy József, Moskovits Jenő dr., Falk Lajos, Publíg Ernő és Tamás Ferenc, míg pótesküdtök Horváth Mihály és Halász Péter lettek.

Nyomban ezután felolvasták a D. R. U.-ban megjelent inkriminált cikkeket; majd Székely Imre vádlott kihallgatása következett.

Vádlott kihallgatása.

Székely Imre magát a szóban forgó ügyet és annak előzményeit a következőkben mondta el kihallgatása alkalmával:

1903. év őszén lett a Debreczen felelős szerkesztője. A lapot akkor a Hoffmann és Kronovitz cég adta ki. De azzonnap, ott létének első napjai alatt járt le a cég szerződése és Hoffmannék nem akarták tovább a lapot kiadni, nyomtatni. Ezért ő mint szerkesztő vállalkozott a kiadásra is. Ettől a perettől kezdve a Debreczen a városi nyomdában nyomatta. De a lap jövedelme nagyon

csekély volt. Így történt aztán, hogy rövidesen 2000 koronával tartozott már a városi nyomdának és akkor a nyomda megtagadta a lap további nyomtatását. Ekkor Márton Imre arra kérte, hogy ruházza rá a városi nyomdával való szerződését, amit ő meg is tett. Ezzel megszűnt volna a lap szerkesztője lenne. De megtudta, hogy e naptól kezdte a városi nyomda adja ki a Debreczen. Szerinte elég jól szerkesztette a lapot és így nem tudta, hogy miért ne lehetne továbbra is a lap szerkesztője. Az önértékét nagyon sértette ez a mellőzés és ezért megállapodott Lóránt Józseffel, hogy ezután együtt szerkesztik a lapot, megmaradnak mind a ketten. Így is történt. Ketten szerkesztették a lapot, a kiadásokat pedig a városi nyomda fedezte. Rövidesen aztán az új rendszer dacára, óriási lett a deficit. A városi nyomda megelégedte ezt s azután már csak Márton Imre jóállása mellett nyomtatták tovább a lapot. Márton Imre jóállott s tudomása szerint fizetett is. Közben azonban más ajánkozott szerkesztőnek, neki a főszerkesztővel, Varga Lajos dr.-ral is voltak sulódásai, Márton Imre felmondott neki s ő ezért meg is vált a laptól. 10,000 korona követelése volt ekkor már a városi nyomdának. Azután átvitték a lapot László Józsefhez, a kinél ugyancsak 9000 korona adósságot csináltak.

Ezután kijelenti, hogy nem irt a cikkben semmi olyant, amivel Márton Imrét megsértettem volna. Másnap aztán Márton Imre válaszolt a cikkre, azt állítva róla, hogy hazug.

Azt kívánja ezután bizonyítani, hogy nem neki hitelezett a városi nyomda, hanem Márton Imrének s hogy ő csupán fizetett embere, fizetett szerkesztője volt a Debreczennek.

A vádlott zavarban.

Elnök: Ha tudta vádlott, hogy a nyomda ráfizet a vállalatra, miért járult hozzá ehez a vádlott is? Mert hozzájárult akkor, amikor a nyomdától egy egész éven keresztül fizetést fogadott el?

Székely Imre erre belezavarodott a feleletbe, védője felé fordult kérdőleg.

Elnök: Kérem csak saját lelkiismerete szerint válaszolni. A védő ur nem adhat tanácsot.

Székely Imre himezve-hámozva kitérőleg válaszol.

Elnök: Nem célozom őnt zavarba hozni. Ha akar ne feleljen az e fajta kérdésekre. Ehez joga van.

Elmondja még vádlott, hogy két per van ellene folyamatban, mindkettőt a városi nyomda indította ellene. Elnök ezután a tárgyalást 5 percre felfüggesztette.

Szünet után az inkriminált cikkek felől hallgatták ki Székely Imrét. Elmondta ekkor a vádlott, hogy ő először nem irt semmi sértőt és csak Márton Imre válasza után ragadta el magát. De állítja most is, hogy igaz a volt s kész állításait bizonyítani.

Márton Imre vallomása.

Márton Imre főmagánvádlót, mint tanút hallgatta ki az esküdtzék ezután. Márton Imre előadja, hogy 1903. év végén járt le a Hoffmann és Kronovitz-céggel kötött kiadói szerződés. A szerződést nem lehetett meghosszabbítani s így új kiadó után néztek. Székely Imre vállalkozott akkor arra, hogy a lap szerkesztője és kiadója is lesz. Ő a párt intéző bizottságának jóváhagyásával meköötötte Székelyvel a kiadói szerződést, melyben ki volt kötve, hogy a kiadói dolgokból kifolyólag sem jóállás, sem más fizetési kötelezettség nem hárulhat a párt s hogy a szerződést Székely senkire sem ruházhatja át.

Székely, mint kiadó, ott nyomatta a lapot, ahol éppen akarta. Ő nem törődött ezzel mindaddig, míg Vecsey Imrétől, mint a nyomda felügyelőjétől egy felszólító levelet nem kapott, melyben figyelmeztette, hogy Székely több ezer koronával tartozik nyomdaköltségek fejében. E levélben Vecsey Imre főjegyző azt is tudatta vele, hogy másnap a lapot már nem nyomtatják, ha csak az ügyet azonnal nem rendezik.

Felkereste Székelyt, aki kijelentette, hogy nem tudja az ügyet rendezni, nincs pénze. E kijelentésre a szerződést feltételesan,

amig az intéző bizottság jóváhagyja, magára ruháztatta. Egyben tudtára adta Székelynek, hogyha ő is úgy akarja, megválhatik a lap-tól. Székely azonban maradt.

A lap megjelenését csak úgy lehetett biztosítani, ahogy azt még aznap este Vecsey Imre ajánlotta. Ajánlotta pedig Vecsey a következőket: Az összes bevételek a nyomda pénztárába folynak be, biztosítsanak 600 előfizető, a tiszta jövedelem az eddigi adósság törlesztésére fordítsassék, legyen a „Debreczen” naponként megjelenő lap s egészítsék ki az óvadék is a megfelelő összegre.

Márton Imre szerint a szerződést ilyen formán módosították is, de nem vele, hanem Székely Imrével és Loránt Józseffel kötötték meg az új szerződést. E naptól kezdve Székely mint kiadó és felelős szerkesztő, Loránt pedig mint fómunkatárs szerepelt a lapon.

Székely Imre azt szereti vitatni — mondta tovább Márton Imre — hogy ez a szerződés csak színleges volt. Őt ez sem érinti, de tudja, hogy valódi szerződésről van szó. Bizonyítja ezt több becsatolt okirattal is. A szerződés jogait sem ruházhatta rá Székely, mert éppen a szerződés hatodik pontja értelmében, csak a függetlenségi párt intéző bizottságának jóváhagyásával tehetne volna ezt.

Később azonban, mikor Székely és Loránt alatt sem folyt be elég pénz az adósság fedezésére, ő jótállást kellett, hogy vállaljon. A szerződés értelmében ennek nem volt szabad megtörténnie, Székely tehát megszegte a szerződést és így nem is maradhatott tovább. Más volt a párt, más volt a Székely fogalma a kiadóság mibenlétéről. Székely azt hitte, hogy a pártú lesz a kár, az övé csak a tiszta haszon lehet.

Mikor a kiadóhivatalt Székely átadta a városi nyomdának, akkor tűnt ki, hogy milyen rendetlen volt ott a kezelés. Könyvek nem voltak vezetve s semmi sem volt nyilvántartva. Mikor Székely már a D. R. U.-nál volt, annak a lapnak a levélpapírján kérte a „Debreczen” egyik hirdetési számlájának kiegyenlítését Mosse Rudolf bécsi hirdetési irodájától. Tehát még akkor is kiadónak tartotta magát, pedig ezt az összeget is a nyomdai adósságra kellett volna fordítania.

Elnök kérdéseire kijelentette Márton Imre, hogy eskü alatt vallhatja, hogy sem mint pártelnök, sem mint törvényhatósági bizottsági tag, nem befolyásolta és nem is volt befolyása arra, hogy a nyomda elvállalja a lap kiadását. De nem is vállalta el azt sem akkor, sem azután. Keresztessy István, a nyomda művezetője őt hallotta, hogy ő jó vállalatot tudna a Debreczeából csinálni.

A főjegyzőt sem presszionálta, hisz a választás 1902-ben volt, aztán ha lett volna befolyása, nem fizetett volna ki 1400 koronát a sajátjából, hanem azt is a többi adóssághoz csatolhatta volna.

A nyomda nem volt kiadó, csupán pénzkezelő. Székely nem fizetést, hanem havi 120 korona előleget kapott a remélt nyereségre. Kijelenti végül, hogy a bizonyítást minden irányban megengedi, sőt azt kéri is.

Ezután az elnök a tárgyalást délután 3 órára halasztotta.

A délutáni tárgyalás.

A délutáni tárgyaláson folytatták Márton Imre kihallgatását, amikor is a délelőtti folyamán már elmondottakat körvonalozta ismétlenül. Márton Imre mint tanu megesketeését a törvényszék elrendelte, de az eskü bevételét későbbre halasztotta.

Délután 4 óra után tértek át a tanukihallgatásokra. Első sorban Vecsey Imre főjegyzőt hallgatták ki. Vecsey elmondja, hogy a szerződést Székelyvel, majd 1904 április 19-én Székelyvel és Loránttal kötötte meg. Akkor vette át a nyomda a pénzkezelést is.

Elismeri, hogy az 1906 november elején megtartott értekezleten részt vett ugyan Márton Imre, de befolyást egyáltalában nem gyakorolt. Minden nyomdának van egy lapja s a városi nyomda ugyszólván meg akarta kaparítani a Debreczen. Ez sikerült is, 1907. január 1-étől a mostani „Debreczen” lapkiadó részvénytársaság ott nyomtatja a lapot s úgy tudja, pontosan fizetik a nyomás költségeit.

Egyebekben teljesen megerősítette Vecsey vallomása Márton Imre állításait. A szerződésre megjegyezte, hogy azt Magoss György dr. városi főügyész fogalmazta s azt ő, Székely és Loránt írták alá.

A törvényszék Vecsey Imrétől az esküt bevétle.

Öt pernyi szünet után Józsa Vincét, a Székely Imre által bejelentett egyik tanut hallgatták ki, aki azonban egyetlen szót sem tudott vallani. Boros Izidor is a vádlót tanuja volt s mindössze annyit tudott, hogy Józsatól hallotta Ember Lajos művezetőnek azt az állítólagos kijelentését, hogy Székely csak látszólag tartozik a nyomdának. Borost megeskettek, Józsat nem.

Majd Ember Lajos nyug. nyomdai művezetőt hallgatták ki. Elismeri, hogy Józsa-nak mondta egyszer, hogy Székely csak látszólag tartozik, de ezt a kijelentését csak Székely szavaira alapította, aki őt főreaktáriá vezetni, amikor több ízben mondta neki, hogy csak színleges szerződést kötött ő és Loránt Vecseyvel.

A következő tanu Loránt József volt. Kihallgatását a főmagánvádló képviselője, dr. Kőrösi Kálmán ellenezte, de a törvényszék elrendelte. Loránt József mint Székely kiadótársa anyagilag érdekelve van, mert a 10,629 koronás tartozás megfizetése végett őt is perli jelenteg a városi nyomda. Így hát természetesen, hogy Székely Imre állításait, illetve védekezését erősítette meg. Lényeges dolgot azonban nem vallott s ezért a törvényszék meg is eskethette.

A törvényszék elrendelte, hogy Vecsey Imre, Loránt József és Ember Lajos tanuk holnapra is beidéztessenek, mire a tárgyalást este 7 órakor ma délelőtti 9 óráig felfüggesztették.

Hirek.

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadóhivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok... lépcső-folyosóján. Telefon 412.

— **Szabad Iskolában ma, szerdán d. u. 6—7-ig az iparostület dísztermében (Simonffy-utca 1c. II. em.) a magyar alkotmányról dr. Jászi Viktor jogtanár fog előadást tartani. Holnap, csütörtökön délután 6—7-ig ugyanazon helyen dr. Kovács Gábor jogtanár tart előadást a szocializmusról. Ez utóbbi tanrenden kívül tartatik meg.**

— **A gazda-kör szervező-bizottságának ülése.** Tegnap délután 3 órakor tartotta ülést a debreceni gazda-kör szervező-bizottsága, melyen Polgári Bálint földbírtokos elnökelt, ki örömet fejezte ki afelett, hogy a város gazdaközönsége mily tömegesen csatlakozik a kör eszméjéhez. A bizottság alapszabálytervezetet dolgozott ki s egyben elhatározta, hogy a jövő héten, kedden délután a gazdasági-egyesület helyiségében újra, folytatódlagos gyűlést tart, hol az alakuló közgyűlés összehívása s tárgysorozatának megállapítása, valamint körhelyiség választása felelt tárgyal. Az alakuló közgyűlés február 16-án, vasárnap délután fél 3 órakor lesz.

— **Elakadt a kiveonat.** A tegnapi nagy hófúvás annyira befújta hóval a kisvasut Sámson felé vezető vágányait, hogy a motor semmi képpen sem birt előre haladni. Így a forgalom tegnap szünetelt, de ma már helyre fogják állítani.

— **Az ellopott Wertheim-kassza.** A Vilmos huszár laktanyából ellopott pénzszekrényt még nem találták meg a nyomozó hatóságok. Tegnap azonban már nyomra akadtak s rövidesen szenzációs letartóztatás várható.

— **Halálozás.** Résztvétel vettük a következő gyászjelentést: Mély fájdalommal, megtört szívvel tudatjuk felejtetellen jó anyának, anyós-nak, testvérnek, sógornénak és áldott emlékü jó rokonnak Özv. Novák Jánosné szül. Rottler Erzsébet urnőnek folyó hó 4-én délután 5 órakor életének 53-ik, öz-

vegységének 22-ik évében rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei folyó hó 6-án délután 2 órakor fognak a rom. kath. egyház szerenáta szerint a péterfia-utca 30. sz. házunktól a Szent-Anna temetőbe örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szent mise áldozat folyó hó 7-én d. e. 9 órakor fog az egek urának bemutatatni. Debrecen, 1908. február hó 4-én. Az örök világosság fényeskedjék neki, nyugodjál békében. Egyetlen gyermeke: Novák Erzsébet férjével dr. Dóczy Emillel, testvére: Rottler Béla nevével Bánke Ilonával, sógornője: Özv. Rottler Józsefné Zankó Blanka és leánya Blanka, valamint számos rokonok nevében is. — A temetést: Gebauer Károly temetkezési intézete rendezti.

— **A Debreceni Dalegylet** február 6-án csütörtökön, a Bika dísztermében, változatos műsorral, dalestélyt tart, kezdete 9 órakor.

— **Ellopott tejeskannák** Tóth József tejkihordó inas tegnap Berecsényi-utca 55. szám alá tejet vitt és amig a házban volt a kint hagyott tejes kannákat ismeretlen tettesek ellopták. A tetteseknek a rendőrség nyomában van.

— **Hirtelen halál.** Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy Bodonyi Mihály, Csonka-utca 12. sz. alatti lakos hirtelen halállal elhalt. Bodonyi Mihályról a lapok téves információ útján azt írták, hogy az alkoholnak lett az áldozata. Ezzel szemben tartozunk annak a helyreigazítására, hogy Bodonyi szorgalmas szabó iparos ember volt és szívvelhűdéssel halt meg, de halálát nem az alkohol okozta, mivel Bodonyi mindig józan életű iparos volt. Temetése tegnap ment végbe, nagy részvét mellett, Csonka-utcai lakásáról.

— **Táncmulatság.** A debreceni asztalos ifjuság e hó 9-én vasárnap este 8 órai kezdettel táncmulatságot rendez a Bika dísztermében.

— **Tekintélyes biztosító társaság,** mely az összes biztosítási ágakat műveli, itteni főigazgatósága részére üzletszerző tisztviselőt alkalmaz. Pályázhatnak 35 éven aluli korban levő intelligens, szorgalmas és jó megjelenésű urak. Akik a biztosítás terén még nem jártasok, kiképezetnek. Az állás később nyugdíjjogosultsággal van egybekötve. Ajánlatok „Biztos jövő” jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

— **A növényeknek** egyik legfontosabb tápanyaga a Káli, amelynek hiánya teljes termések elérését lehetetlenné teszi. Különösen sok kálira van szükségük a kapásnövényeknek, heréféleknek és réteknek, úgy az árpanak és szőlőnek. Különösen szegények káliban a homok és tőzeg talajok és feltétlenül szükséges azoknak a káli pótlásáról gondoskodni, miután azoknál a phosphorsav és nitrogénnel való trágyázás semmi körülmények közt sem biztosíthatja a lehetőleg legnagyobb termés elérését. A mi viszonyaink között leginkább a 40 százalékos káli bír jelentőséggel, miután abban a tiszta káli, vagyis a kiló százalékát a kisebb szállítási költség miatt legolcsóbban vásárolhatjuk. A káli trágyák alkalmazásáról a Káli szindikátus mezőgazdasági tájékoztató irodája Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek) díjtalanul és kötelezettség nélkül nyújt felvilágosítást és érdeklődőknek az erre vonatkozó szakmunkákat díjtalanul rendelkezésükre bocsátja.

— **Öngyilkos cselédleány.** Ferdik Eszter 24 éves cselédleány, ki tegnap marólugot ivott súlyos belső sérülései következtében ma a köz-kórházban meghalt. Holttestét holnap temetik el.

— **Szíves tudomására** hozom a nagyérdemű közönségnek az „Angol Királynő” átvétele alkalmával, hogy azt a mai kor igényeinek megfelelően teljesen modernül

ujjonnan berendeztem. Ugy a kávéházat, szállodát, valamint az éttermet. Naponta zeneestély. Színház után állandóan friss ételekről és italokról gondoskodom. Éttermemben elsőrendű francia és magyar konyha. — A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérem, tisztelettel az „Angol Királynő” szálloda bérletje Kaszás János. Ma Magyarai testvérek zenekarának közreműködésével ünnepélyes megnyitás.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mind azon ismerősök, rokonok s nagy számban megjelent timár-társulat, különösen a bádigos mesterek szövetsége, kik özv. Nagy Józsefné édes anyánk végtisztességtételén megjelentek, velünk szemben tanúsított részvételért fogadják hálás köszönetünket. — Debrecen, 1908. évi február 5-én. A gyászoló család.

— **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a helybeli anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Guta Lajosné ref. 30 éves, Rosenthal Dánielné izr. 64 éves, Egri Bela ref. 6 napos, Kovács István ref. 11 napos, Radóczy Ferencné róm. kath. 60 éves, Molnár János ref. 8 napos, Hegymegi Zsuzsanna ref. 17 éves.

Pénzének el-
lensége,

ki azt francia pezsgőért szórja, mikor egyenértékű hazai terméket sokkal olcsóbban kaphat. Kapható minden elsőrangú fűszerkereskedésben, kávéházban és vendéglőben.

Rablótámadás az országuton.

Kirabolított asszony.

Gyilkos suhanc.

— február 5.

(Saját tudósítónktól.) Vakmerő rablótámadásról értesít derecskei tudósítónk telefonjelentése. Egy fiatal asszony életére tört egy suhanc és elrabolta készpénzét, nehéz sebével eszméletlenül hagyta őt az országut havában.

A vakmerő támadás részletei a következők:

Kardos Gyuláné fiatal derecskei asszony tegnap a kora reggeli órákban csak egy gyalogszerrel igyekezett Szovátra községbe. Szováton vásár volt és ott akart megtakarított pénzeszközét kisebb bevásárlásokat eszközölni.

Amint a havas uton, az erős hófúvással küzdve haladt Szovátra felé, az árokban hirtelen csak egy suhanc ugrott eléje:

— Add ide a pénzedet, mert

különben agyonlőlek! — kiáltotta az asszonyra támadva.

Az asszony első rémületében kiáltani sem tudott, de aztán felébredt az életkedve s erélyesen védekezett a suhanc támadása ellen, aki ütlegelni kezdte.

Mikor a suhanc látta, hogy nem boldogul az asszonnyal, revolvert rántott elő és rálőtt az asszonyra, akit nyakszirten talált a golyó. Az asszony a lövés után véresen, eszméletlenül bukott az országut havába.

A suhanc kirabolta az eszméletlenül asszonyt és futva hagyta el borzalmas tettének színhelyét. A vásárosok később rátaláltak, nagynehezen eszméletre térítették s hazavitték Derecskére.

A csendőrök azonnal megindították a vizsgálatot, kinyomozták és elfogták a gyilkost Orbán Mihály 18 éves suhanc személyében, akit behoztak az ügyészség fogházába.

Az asszony állapota olyan súlyos, hogy aligha éri meg a holnapot.

A revolver, a revolver.

Körözött szélhámosok.

Elfogták őket Debrecenben.

— február 5.

(Saját tudósítónktól.) Arról a revolverről van szó, amelyet álszurnaliszták, zugujsgírok használnak fel arra, hogy az írói hatalmával visszaélve, maguknak jogtalan anyagi hasznot csikarjanak ki bajba került emberektől.

Budapestben egy „Korbács” című lap alakult és e lap szerkesztőségének, sőt kiadóhivatalának és nyomdájának minden tagja főfoglalkozásnak tekintette a revolverezést és kizárólag a kávék és más mulatóhelyek tulajdonosainak zsebére utaztak.

Ezt a bandát szétugratta a fővárosi államrendőrség és e diszes alakok egyrésze, még mielőtt a rendőrség felügyele alá vette volna őket, meugrottak.

Közülök Turkán Aladár Debrecenbe vándorolt és itt József nevű bátyjával különféle gyanús vállalkozásba kezdett.

A rendőrség azonban, mielőtt nagyobb gátságot követtek volna el, elfogta őket és csavargásért 15 napi fogházra ítélte. Büntetésük kitöltése után Budapestre szállították mindketőt, mert az államrendőrség körözi őket.

Távirat és telefon.

Megcáfolt fuzió.

Budapest, február 4. Mint tudósítónk jelenti, azok a hírek, melyek néhány nap óta az alkotmánypárt és a volt szabadelvűpárt állítólagos fuziójáról keringtek, minden alapot nélkülöznek. Alkotmánypárt e kérdésről egyáltalában nem foglalkozott.

A portugáliai királygyilkosság.

Lisszabon, február 4. Lisszabonból táviratilag jelentik: több rendőrt letartóztattak, mert az a gyanu, hogy a királygyilkosság tervébe be voltak avatva és szándékosan nem akadályozták meg az összeesküvést a merénylet véghezvitelében.

Sajtószabadság Portugáliában.

Lisszabon február 4. Lisszaboni távirat jelenti: az alkotmányos kormány első ténye

a felfüggesztett sajtószabadság visszaállítása volt. A kormány e lépése az egész országban általános meglepetést kelt és nagyban hozzá fog járulni a felizgatott kedélyek lecsillapításához.

Rablócigány karaván.

Kapcsvár, február 4. Az itteni csendőrség ma elfogott egy rablókaravánt, mely 27 cigányból állott. A cigányok Baranya és a szomszédos megyékben raboltak.

Elsülyedt gőzös.

Antwerpen, február 4. Egy Antwerpenből induló gőzös Halifax melletti léket kapott, mire 15 tengerész csolnakra ülve igyekezett partot érni, de a csolnak telfordult s a tengerészek mind tengerbe fuladtak.

Elfogott pénzhamisítók.

Arad, február 4. Varbován a csendőrség elfogott egy öt fejből álló pénzhamisító bandát. Mindnyájan cigányok voltak.

A sikkasztó adótárnok.

Szatmár, február 4. Papp Gyula sikkasztó adótárnok bűnügyét a törvényszék tegnap tárgyalta nagy érdeklődés mellett. — Az ítéletet ma délelőtt hirdették ki, mely szerint Papot másfél évi börtönrre ítélték. A vádlott teljes beismerésben volt és gyakran hangos sírásban tört ki. Az ítélet jogerős.

Minden gyógyszerárban kapható! Hatása meglepő s kezdődő bajnál ugyszólván elmaradhatlan.

Közgazdaság.

Áru- és értéktőzsde.

— február 4. —

A határidőüzlet.

A határidőüzlet lanyha irányzattal nyílt meg, azonban az üzlet folyamán a kontremin fedezéseire élénk forgalom mellett lényegesen megszilárdult.

Az árak 50 kilogrammonként.

	Kezdete	Változás
Buza áprilisra 1908	1163	1152—1175
Buza októberre	1025	1019—1031
Rozs áprilisra	973	989—990
Rozs októberre	872	885—884
Zab áprilisra	—	—
Zab októberre	785	792—794
Tengeri májusra	668	675—674

Budapesti értéktőzsde.

Az előtőzsdében az Osztrák-Magyar Bank fél százalékos kamatlábesszállítására szilárd irányzat uralkodott és a forgalomba került értékek árfolyamai mérsékelt üzlet mellett javultak.

Mindennap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre **3 korona.** Megrendelhető Arany János-utca. 2.

Naponta friss SZIMON-féle
Szultán-keverék
Pörkölt-kávé
 1. számú kilója K. 5.—, 2. sz. kl. K. 4:60, 3. számú K. 4.—, 4. számú K. 3:20, 5. számú K. 2:80. Pörkölésre csakis a legkiválóbb és tiszta ízű kávékat használom. Vidéki rendeléseknél csomagolás ingyen; 5 klg. vételénél bérmentve.
Szimon István
 főüzlet: BUDAPEST, Váci-körút 12. Fióküzletek: Váci körút 60., Teréz-körút 23.

Tüzifa eladás.

A székelyhidi uradalomnál 1906—7. vágású elsőrendű eserhasáb tüzifa wagononként (100 q) Apát-kereszturi állomásnál kocsióra rakva 130 (egyszázharminc) koronáért eladó.

A vasúti fuvardíj kocsinkint Apátkereszturi állomástól Bihardiószegig kor. 18:74, Gyapolyig 21:74, Paptamásiig 23:74, Biharig 26:74, Nagyváradiig 30:74, Debreczenig 34:74, Szoboszlóiig 39:74, Kabáig 45:74, Püspökladányig 50:74, Karezagig 53:74, Kisujszállásig 58:74, Mezőkeresztesig 37:74, Berettyó-Ujfaluig 40:74, Bárándig 47:74, Cséffáig 42:74, N.-Szalontáig 45:74, Sarkadig 50:74. Gyuláig 53:74, B.-Csabáig 58:74, Horgosig 85:74, Szabadkáiig 90:74, Zomborig 102:74, Érselindig 17:74, Érmihályfalváig 22:74, Nyirábrányig 29:74, Vámos-Péresig 29:74, Hajduhadház 39:74, Ujfehértó 45:74, Császárszállás 47:74, Nyiregyháza 47:74.

A rendelések a székelyhidi uradalom számtartó hivatalához intézendők és pedig az összeg előleges megküldése mellett. 1185

Nem talál sehol

oly választékot őszi és téli
KEZTYÜKBEN
 s é r v k ö t t ö k, h a s k ö t t ö k, k ö t s z e r e k, v a l ó d i f r a n c i a -, a m e r i k a i k ü l ö n l e g e s s é g e k b e n, m i n t
Schön Sándor

kesztyű, kötszer és orvosi műszertára DEBRECZEN,
 Piac-utca 12. szám. Stenczinger ház.

772

Használjunk kizárólag
Bocskay-Crémét,
 mely felülmúlja az összes ilyen gyártmányokat.

Kapható:
 minden jobb fűszer- és di-
 vattári kereskedésben.

Több millió korona

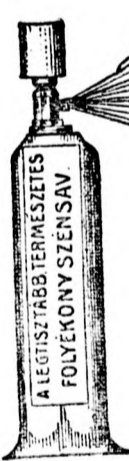
20, 30, 40, 50, 65 évi
 törlesztésre **olcsó kamat** mellett kiadatik. Földbirtokra, házra és kezességre. Kölesönök már **500 koronától** kezdve folyósíthatók. — Nagy kamatu kölesönök **olcsó kamatu** kölesönre konvertáltnak. Bárkinek szívesen ad felvilágosítást.

Hartstein-Bank üzlet

Telefon 392. Debreczen, Telefon 392.
 Piac-utca 83. szám. 1323

Muschong-Buziásfürdői SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

szénsavat

világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek egyéb iparcélokra össze nem tévesztendő mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénsavval.

Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás!

Buziásfürdő ásvány- és gyógyvizek

1/4 és 1/2 literes üvegekben. Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás. Elsőrendű asztali víz! Felvilágosításal készségesen szolgál

Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétválasztó telepe Buziásfürdőn. Sürgőnyeim: Muschong, Buziásfürdő. Interurban telefon 18. sz.

Ügyes helyi képviselők kerestetnek.

Ha pénzkölcsönre van szüksége forduljon!

Klár Andor

bankirodájához DEBRECZEN, Miklós-utca 23. sz.
 Telefon 445. sz.

Számtalan orvos és tanár használja az időelötti elgyengülésnél az általuk fényes eredményt elért

MUIRACITHINT.

Miután az ártalmas anyagoktól mentes, anélkül, hogy mellékhatással lenne, ezért sok esetben mint Nerventonicum az embereknél azonnali eredményt ért el.

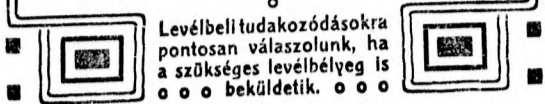
A Muiracithin több elsőrendű klinikán tudományosan kipróbáltatott és több tekintélyes orvos megdicsérte. 398

Orosi receptre minden gyógytárban kapható. Utasítás ingyen és bérmentve küldetik. — Vezérképviselő Ausztria—Magyarország részére: **Hirschen-Apotkeke, Wien VII. Westbahnstrasse 19.** — Gyár: **Handelsgesellschaft Noris Zahn & Co., Berlin O. 40.**

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel szedett szó 6 fillér.

□ □ Apró hirdetések előre fizetendők. □ □

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg is beküldetik.

Jó karban levő különféle használt butorok eladók. Arany János-utca 2. szám. II. emelet, ajtó 7.

Egész ház

egy lakással május hó 1-re bérbe kerestetik. Cim a kiadóhivatalban.

Pénzbeszedői vagy eljárási állást keres méglelt kora, megbízható férfi, kiről csak a legjobb vélemények hallhatók. Cim a kiadóhivatalban. 1326

Jó forgalmu üzlet T.-Lökön a fő-utcán 20 éve fennálló divatárú, fűszer- és vegyes üzletet, trafik és italmérési engedéllyel úgy üzleti mint lakási berendezésekkel, kedvező feltételekkel családi körülmények végett azonnal átadom. Bővebb felvilágosítást nyerhet a tulajdonosnál Friedmann Márton T.-Lök. 1290.

Földvári L.

Telefon 168.

Debreceni első elektrotechnikai gyár és vállalat. Gyárt és árusít mindenféle villamos felszerelési cikkeket, gyógyászati, phisikai műszereket és bármilyen legkomplikáltabb készülékeket rajz szerint.

3 szobás lakást keresek azonnali beköltözésre. Cim Fenyő, Zugó-utca 6. szám.

Kitűnő korcsma vegyes kereskedéssel, trafikokkal, mézárúszékekkel biharmegyei nagy községben olcsón eladó. Felvilágosítás Gottlieb-nél Debreczen Halköz 4.

Eladó ház. Kossuth-utca 69. számú ház 30 köblös ondódi földdel és tanyával, vagy ezek nélkül azonnal és kedvező feltételek mellett. Bővebbet Széchenyi-kert 48. sz. alatti Papp László tulajdonossal.

Fiatál házaspár, kik egy jőnevű grófnál hosszabb ideig szolgáltak, megfelelő állást keresnek. A feleség szakácsnénak vagy gazdaszónynak alkalmazható. A férj elfogad irodaszolgai vagy pénzbeszedő állást is, esetleg óvadékkal. Cim a kiadóban.

Május 1-re 3-4 szobás, fürdőszobás modern lakást keres gyermektelen házaspár. Sürgős értesítés! Cim a kiadóban. 1263

Butor garnitúra, íróasztal, pipatartó, tükrök, képek, matracok eladók Arany János-utca 2. II. emelet, ajtó 7. 1337

Pénztárnoknőnek csinos, fiatal leány felvétetik február 6-ra. Mauthner Alfréd gyógyszer-tárában. Piac-utca és Szent Anna-utca sarkán.

Utcai**lapelárusítók**

felvétetnek a kiadóhivatalban: Debreczen, Arany János-utca 2. sz.

A Mezőgazdasági Bank

mint szövetség. DEBRECZEN, Piac-u. 38. sz. (főposta mellett).

Kölcsönöket

folyósít kezességi jótállás, betáblázás, életbiztosítási kötvény vagy értékpapir fedezet mellett.

Debreczen 1908 január hó.

Az igazgatóság.

Dalmatin a legjobb rovar és féregirtó 20, 30 és 50 f. szab. dobozban.

Dalmatin takarékoság szempontjából rendkívül célszerű és a gummi-feeskendőt fölöslegessé teszi. Használatban kitűnő hatásáért és egyszerű kezeléséért kedveltségnek örvend.

Dalmatin minden fűszer-kereskedésben kapható. ○ ○ ○ ○ ○
Főlerakat: 531

Stella vegyészeti-gyár ○ ○

LEDERMANN D. Budapest, VII. Ne-felejtis-utca 39.

Villamos világítás és erőátvitel.

Fényes világítás a dr. Wolfram lámpákkal. Lakások, kávéházak és vendéglők, üzletek, kirakatok részére. Berendezések szolid és a legkiválóbb szakszerűséggel készülnek. T. e. megrendelőknek a Dr. Just Wolfram lámpákat félárban adom. A legjobb hazai gyártmányu Motorok nálam rendelhetők meg. Telefon, szobacsengő bevezetések jutányos áron 802

Fazekas Imre

Villamos-Világítási és Erőátviteli Vállalat, az egyesült izzólámpa villamossági r. t. képviselője. Iroda és raktár Piac-u. 77. Telefonsz. 567.

Donogan és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

— Oriási szőnyegraktár. —

Függönyök, ágy- és asztalterítők, linoleum, bőrvásznak, flanel takarók.

Valódi perzsa szőnyegekben óriási választék!

1267

Villamos-világítási és erőátviteli

berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készíttetnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál. Villágitótetek, csillárok és szerelvények dug választéka.

Telefon szám: 568. 1063

A farsangi idényre!

Csipke

ruhák

Filet toll- és Csipke-szövetek ruhabevonásra és bluzokra CHINÉ GÁZOK, MADEIRA HIMZÉSEK, Belépők, Estélyi köpenyegek, Legyezők nagy választékban kaphatók

Bosznay J. és Tarsa

divatáruházában

Debreczen, Kossuth-u. 5.

László Zsigmond állatorvosi rendelő irodája

nagy és kis állatok részére.

Foganatosít helyben és vidéken:

Állatvizsgálatokat, védő-

ojsásokat, heréléseket. tu-

berkulinozasi eljárásokat,

állatbiztosításokat, állat-

állományok rendszeres

évi felügyeletét, kosmeti-

kai operatiokat.

Debreczen, Csapó-u. 30.

Telefon 558. szám.